

İÇİNDEKİLER

A

-Abayı Yakmak	29
-Abbas Yolcu.....	30
-Acem Kılıcı Gibi.....	31
-Acemi Çaylak.....	32
-Açığa Çıkarmak	33
-Açlığını Öldürmek	33
-Adam Olmamak	34
-Adam Yerine Koymak	35
-Afyonu Patlamak.....	35
-Ağız Yapmak	36
-Ağzına Tükürmek.....	38
-Ağzının Payını/Ölçüsünü Almak	39
-Ağzıyla Kuş Tutsa Nafile.....	39
-Ahfeş'in Keçisi Gibi Başını Sallamak.....	40
-Akıl Hocalığı Taslamak	41
-Akla Kararı Seçmek	41
-Aklı Kesmek	42
-Aklına Uymak	42
-Aklında Tutmak	43
-Aklını Kullanmak.....	43
-Alacası İçinde Olmak=Alacalılık Yapmak/Gizlemek	45
-Alışkanlıktan Kopmamak.....	46
-Ali Cengiz Oyunu	47
-Ali Kıran Baş Kesen.....	49
-Alkış Tutmak.....	50
-Al Külahını, Eyvallahı da İçinde.....	51
-Allah Bilir	51
-Allah Derim.....	52
-Allah Manda Şifalığı Versin	53
-Alını Açık Yüzü Ak Olmak.....	53

-Altı Kaval Üstü Şişhane (Şeşhâne)	54
-Altın Yumurtlayan Tavuk	55
-Altından Çapanoğlu Çıkmak	55
-Ana Gibi Yâr Olmaz, Bağdat Gibi Diyar Olmaz	56
-Anasından Emdiği Süt Burnundan Fıtil Fıtil Gelmek	57
-Anlayışlı Olmak	58
-Aptal Yerine Koymak-Saf Memet	59
-Arafat'ta Soyulmuş Hacıya Dönmek	60
-Aramakla Bulunmaz.....	61
-Arkası Gelmek	62
-Arkası Olmamak	63
-Arpalık Yapmak	63
-Asayiş Berkemal	64
-Aslanı/Adanı/İnsanı Maymuna Çevirmek.....	65
-Ateş Almaya mı Geldin?.....	65
-Ateş Pahası Olmak	66
-Ateş Püskürmek	67
-Atı Alan Üsküdar'ı Geçti	68
-Atma Recep Din Kardeşiyiz.....	68
-Avucunu Yalamak.....	69
-Ayağının Bastığı Yerde Ot Bitmez	70
-Ayakları Suyu Ermek	71
-Ayıkla Pirincin Taşını	71
-Ayıyı Vurmadan Postunu Satmak	72
-Ayna Gibi.....	72
-Aynı Yolun Yolcusu Olmak.....	73
-Ayran İçtik, Ayır Düştük.....	74
-Az Olsun Öz Olsun	74

B

-Baba Dostu.....	75
-Bahtsız Bedevi	77
-Baklayı Ağzından Çıkarmak	77
-Bal Gibi.....	79
-Balık Kavağa Çıkınca	80

-Balta Olmak	81
-Bam Teline Basmak/Dokunmak	82
-Bana da mı Lolo?	82
-Başına Devlet (Talih-Hüma) Kuşu Konmak	83
-Başına YıkmaK	84
-Başında Kavak Yeli Esmek	85
-Başını Dik Tutmak	85
-Başını Kaşımaya Vakti Olmamak	85
-Başını Vermek	87
-Başının Derdine Düşmek	87
-Bayrak Açmak	88
-Bedavadan Geçinmek	88
-Bedelini Ödemek	89
-Beklentisi Olmak	90
-Belasını Bulmak	92
-Belaya Çatmak	93
-Bel Bağlamak	94
-Ben Şahımı/Şeyhimi Bu Kadar Severim	94
-Beterin Beteri Var/Türk'den Beter	96
-Bıçak Gibi Kesilmek	97
-Bildiğini Okumak	98
-Bindiği Dalı Kesmek	99
-Bir Çift Sözü Olmak	100
-Bir Çuval İnciri Berbat Etmek	100
-Bir Deddiğini İki Etmemek	101
-Bir Dönüm Bostan Yan Gel Yat Osman	102
-Bir Eli Yağda Bir Eli Balda Olmak	103
-Bir Kuşsütü Eksik	104
-Bir Ok Attım Kebap Oldu	104
-Bizim Katırın Tekmesi (Marifeti)	105
-Boru Değil	106
-Boşa Vermek	107
-Boynuz Kulağı Geçmek	107
-Boynuz Takmak	110

-Boyunun Ölçüsünü Almak	110
-Bozuk Plak Gibi	111
-Buluttan Nem Kapmak.....	112
-Burnunun Dibinde Olmak	113
-Burun Kıvırmak/Bükmek!.....	114
-Buyurun Cenaze Namazına!.....	114
-Bülbül Kesilmek	115
-Büyümüş de Küçülmüş	116

C

-Camide Dilenip Çarşıda Saçmak.....	117
-Can Kalmamak.....	118
-Canı Sıkılmak.....	119
-Cemaziyelevvelini Bilmek	120
-Cenaze Gibi.....	120
-Cesaret Göstermek	121
-Cezasını Bulmak	122

Ç

-Çalım Satmak	122
-Çam Devirmek	123
-Çapulculuk Yapmak.....	124
-Çaresiz Kalmak	126
-Çarşamba Pazarına Çevirmek	127
-Çayı Görmeden Paçaları Sıvamak.....	127
-Çekirdekten Yetişmek	128
-Çıkmaz Ayın Son Çarşambası.....	129
-Çil Yavrusu Gibi Dağılmak/ Türkler=Kurtlar Geliyor.....	129
-Çile Çekmek/Çile Doldurmak.....	130
-Çin Malı	131
-Çizmeyi Aşmak.....	131
-Çoban Kulübesinde Padişah Rüyası Görmek.....	132
-Çocuk Gibi	133
-Çürük Tahtaya Basmak	133

D

-Dağdan Gelip Bağdakini Kovmak	134
-Dananın Kuyruğu Kopmak	135
-Darısı Başına	136
-Deftere Geçmek	136
-Değer Biçmek	137
-Değer Düşümüne Uğramak	138
-Değer Vermek	139
-Deliliğe Vurmak	140
-Demokles'in Kılıcı	140
-Derdini Marko Paşa'ya Anlat!	141
-Ders Almak	142
-Ders Olmak	143
-Ders Vermek	143
-Deve Kuşu Gibi	144
-Deve Yapmak/Etmek	145
-Deveyi Düze Çıkarmak	146
-Dikkat Kesilmek	147
-Dili Alışmak	147
-Dilinden Anlamak	148
-Dimyata Pirince Giderken Evdeki Bulgurdan Olmak	150
-Dingo'nun Ahır!	151
-Diş Bilemek	151
-Doğru Bildiği Yoldan Ayrılmamak	152
-Dokuz Doğurmak	153
-Dolap Çevirmek	153
-Dolma Yutmak	154
-Dostlar Alışverişte Görsün	155
-Dua/Duasını Almak	155
-Dumanı Doğru Çıkmak/Çıksın	155
-Düzen Kurmak	156

E

-Eden Bulur	156
-Ekmeğini Taştan Çıkarmak	157
-Ektiğini Biçmek	158
-Elinde Kalmak.....	160
-Eline Su Dökemez.....	161
-Elini Kulağına Atmak	161
-Elinin Hamuru ile Erkek İşine Karışmak	162
-Elinin Körü!	162
-Enine Boyuna Konuşmak.....	163
-Eski Defterleri Karıştırmak	163
-Eski Hamam Eski Tas	164
-Eski Hayratı da Berbat Etmek.....	165
-Eski Kulağı Kesiklerden Olmak.....	165
-Eşek Sudan Gelineye Kadar Dövmek	166
-Etekleri Zil Çalmak	167
-Ettiğini Bulmak	167
-Ev Sahibinin İşine Karışmamak	168
-Ezbere Anlatmak.....	170

F

-Fark Olmak	171
-Fedakârlık Etmek	171
-Feryat Figan Etmek	172
-Fincancı Katırlarını Ürkütmek	173
-Fiyasko Vermek	173
-Foyası Meydana/Ortaya Çıkmak.....	174

G

-Gâvur Ölüsü Gibi	174
-Gayret Dayıya Düştü.....	175
-Gaza Gelmek.....	176
-Geçinmeye Gönlü Olmamak.....	177
-Gelin Gitmek.....	178
-Gelip Geçici Olmak.....	178

-Gemileri Yakmak	179
-Gırgır Geçmek.....	180
-Goygoyculuk Yapmak/Cerre Çıkmak	181
-Gölge Etmek	182
-Gömlek Değiştirmek	182
-Gönlü Razi Olmamak.....	183
-Gönlünden Kopmak	184
-Gözdağı Vermek	185
-Gözden/Gözünden Sürmeyi Çekmek/Çalmak.....	186
-Gözü Doymak	186
-Gözü Görmemek	187
-Gözü Kalmak	188
-Gözüne Girmek	188
-Gözüne Görünmemek	189
-Gözünü Korkutmak	189
-Güme Gitmek.....	190
-Günah Çıkarmak	191
-Günah Keçisi.....	192
-Güvendiği Dağlara Kar Yağmak.....	193
-Güven Duymak/Beslemek.....	194
-Güveni Sarsılmak	195
-Güven Vermek	195

H

-Haddini Aşmak	196
-Haddini Bildirmek.....	197
-Haddini Bilmek	198
-Hak Değirmende Olur	199
-Hakkını Vermek	200
-Hakkını Yemek	201
-Hâlebi Oradaysa Arşın Burada.....	201
-Hamamın Namusunu Kurtarmak	202
-Hancı Sarhoş, Yolcu Sarhoş.....	202
-Hapı Yutmak	203
-Haram Etmek/Müslüman’a Damlası Haram!	204

-Harf Atmak	205
-Hariçten Gazel Okumak	205
-Havan Dövcünün Hınk Deyicisi.....	206
-Hayır Gelmemek	207
-Helallik Dilemek	208
-Hem Ağlar Hem Güler	208
-Hem Suçlu Hem Güçlü	209
-Hem Ziyaret Hem Ticaret	209
-Her/Bin Derde Deva Olmak.....	210
-Hesabını Bilmek.....	211
-Hesap Tutmak	212
-Hesap Vermek.....	213
-Hevesi Ümüğünde/Kursağında/ Boğazında Kalmak	214
-Hiçe Saymak	214
-Hoşafın Yağı Kesilmek	215
-Huy Edinmek	216
-Hüküm Vermek.....	216

I

-Iska Geçmek.....	219
-Işık Tutmak	220

İ

-İfadesini Almak.....	220
-İhanete Uğramak	221
-İki Arada Bir Derede Kalmak	222
-İki Dirhem Bir Çekirdek	223
-İlk Göz Ağrısı.....	224
-İnadım İnat Olmak	224
-İnanılır Şey Değil	225
-İnsafsızlık Etmek.....	226
-İnsanlıktan Çıkmak	227
-İpe Un Sermek	227
-İpi Birinin/İpsizin/P.... Eline Geçmek	228
-İpine Sarılmak	228

-İpin Ucunu Kaçırmak	229
-İpliği Pazara Çıkmak	229
-İpsiz Sapsız	230
-İsmi Bile Olmamak	230
-İstim Üstünde Olmak	230
-İşine Gelmemek	231
-İşini Bilmek	231
-İşin İçinden Sıyrılmak	232
-İşi Sağlama Almak	233
-İşten Bile Değil	233
-İyi Gün/Kara Gün Dostu Olmak	234

K

-Kabak Başında Patlamak	235
-Kabak Tadı Vermek	236
-Kaçarı Olmamak	237
-Kadere Bırakmak	237
-Kadere Boyun Eğmek	238
-Kadının Afeti	238
-Kadir Gecesi Doğmuş	239
-Kafasının Bir Tahtası Eksik/Noksan	240
-Kâfi Gelmek	240
-Kahve Yemen'den Gelir	241
-Kanaat Etmek	241
-Kan Ağlamak	243
-Kana Susamak	245
-Kan Çekmek	246
-Kanı Kurumak	246
-Kapıların Açılması	247
-Karınca Kararınca	248
-Karıncayı Bile İncitmemek	249
-Kaş Yapayım Derken Göz Çıkarmak	250
-Kazançlı Çıkmak	251
-Kazan Kaldırmak	251
-Kaz Gibi Yolmak	252

-Kazın Ayağı Öyle Değil	253
-Keçeyi Sudan Çıkarmak	254
-Keçileri Kaçırarak	255
-Kel Başa Şimşir Tarak	256
-Kendi Ayağına Sıkmak	256
-Kendi Gölgesinden Korkmak	257
-Kendi Kanatlarıyla Uçmak	257
-Kendinden Habersiz	258
-Kendine Benzetmek	258
-Kendine Faydası Olmamak	259
-Kendine Gelmek	260
-Kendini Göstermek	261
-Kendini Tutmak	262
-Kerameti Kendinden Menkul	262
-Keyfine Bakmak	263
-Keyfinin Kâhyası Olmamak	263
-Kılıfına Uydurmak	264
-Kırk Altılık Olmak/Kafayı Üşütmek/Yemek	266
-Kırk Dereden Su Getirmek	266
-Kırk Paralık Adam/Olmak	267
-Kırk Yıllık Olmak	267
-Kıskançlığa Tutulmak	269
-Kısmetini Kendi -Ayağıyla/Eliyle- Tepmek	270
-Kıyas Kabul Etmez	270
-Kıymet Vermek	271
-Kim Kime Dum Duma	272
-Kim Takar Yalova Kaymakamı'nı!	272
-Kişilik Kazanmak	273
-Kozunu Paylaşmak	273
-Kör Dövüşü	274
-Körün Taşı	274
-Köşeyi Dönmek	275
-Kötülük Ekmek	276
-Kulağı Delik Olmak/Bir Kulağı Delik	277

-Kulağına Girmek/Girmemek.....	277
-Kulağına Kar Suyu Kaçmak.....	279
-Kulp Takmak.....	279
-Kuşa Dönmek/Benzemek.....	280
-Kuyruk Acısı.....	280
-Küfelik Olmak.....	281
-Külahları Değişmek	281
-Küplere Binmek	282
-Küpünü Doldurmak.....	283

L

-Laf Anlamaz.....	284
-Layık Görmek	285
-Leb Demeden Leblebiyi Anlamak	286

M

-Makaraya Sarmak/ Takmak=Makara Yapmak.....	287
-Mal Yapmak.....	287
-Marmara Çırası Gibi Yanmak/Yakmak	288
-Masrafını Çekmek.....	288
-Mavi Boncuk Dağıtmak	289
-Maya Çalmak	289
-Maymuna Dönmek.....	290
-Maymun Gözünü Açtı.....	291
-Maziye Karışmak	291
-Menzil Eşği Olmak/Menzil Eşği Yerine Konmak	293
-Mersi, Pabucumun Tersi/Mehabe Ya Seydi.....	295
-Meteliğe Kurşun Atmak	296
-Mim Koymak	296
-Miras Yemek.....	297
-Mumla Aramak/Aratmak	298
-Murdar Gitmek.....	299
-Münasebetli Münasebetsiz	300
-Mürekkep Yalamak	301

N

-Nalları Dikmek.....	302
-Namı Yeter.....	303
-Nasibini Almak	305
-Nasihatte Bulunmak.....	306
-Ne Hikmetse.....	306
-Nifak Sokmak	307
-Niyazi Olmak	308
-Niyeti Bozmak	309
-Nuh Deyip, Peygamber Dememek.....	310

O

-Ocağına İncir Dikmek	311
-Ocağı Sönmek	312
-Okka'nın Altına Gitmek.....	313
-On Para Etmemek	314
-Onun İpi ile Kuyuya İnılmaz.....	315
-Ortama Uymak	315
-Osmanlı Tokadı Atmak	316

Ö

-Öfkeden Çatlamak.....	318
-Öküzün Altında Buzağı Aramak	319
-Ölme Eşğim, Ölme!.....	319
-Ölüden/Uçan Kuştan Medet Ummak/ Beklemek	320
-Ölür Müsün, Öldürür müsün?	321
-Ölüyü Diriltmek	323
-Öp Babanın Elini.....	323
-Örnek Olmak.....	324
-Ört Ki Ölem!	325
-Özrü Kabahatinden Büyük	326
-Pabucu Dama Atılmak	326
-Paçayı Kurtarmak/Sıyırmak	327
-Paha Biçmek	329
-Peşkeş Çekmek	330

-Pişkinliğe Vurmak.....	331
-Pişman Olmak/Pişmanlık Duymak	331
-Politik Davranmak	333
-Postu Deldirmek.....	334
-Pösteki Saydırmak.....	335
-Pusulayı Şaşırmak	335
-Püf Noktası.....	336
-Püsküllü Bela	337

R

-Rahmet Okumak	338
-Rahmet Okutmak	339
-Renkten Renge Girmek	339
-Rüzgâr Ekip Fırtına Bıçmek.....	340

S

-Sabrı Taşmak/Tükenmek	341
-Saçını Süpürge Etmek	342
-Sadakat Göstermek.....	343
-Safını Belli Etmek/Saf Tutmak	343
-Sahip Çıkmak.....	344
-Sakalı Kaptırmak.....	344
-Saman Altından Su Yürütmek.....	345
-Sarı Çizmeli Mehmet Ağa.....	346
-Sarpa Sarmak	347
-Secde Etmek.....	347
-Sen de Haklısın	348
-Sermayeyi Eritmek.....	349
-Sermayeyi Kediye Yükleme.....	350
-Ser Verip Sır Vermemek.....	350
-Ses Vermek	350
-Sırası Gelmek.....	352
-Sırta Kadem Basmak.....	352
-Sırtı Yere Gelmemek.....	353
-Sicili Temiz Olmak	354

-Silkelenip Ayağa Kalkmak.....	355
-Sinek Avlamak.....	355
-Siz Bilirsiniz.....	356
-Sonu Gelmek.....	358
-Soya Çekmek.....	359
-Sözünün Eri Olmak.....	360
-Suçunu Bilmek.....	361
-Suratı/Yüzü Sirke Satmak.....	362
-Suret Almak/Çıkarmak.....	362
-Suya Düşmek.....	363
-Suya Götürüp Susuz Getirmek.....	364
-Suyun Akışına/Akıntısına Bırakmak/Gitmek.....	364
-Suyu Nereden Geliyor?.....	366

Ş

-Şah İken, Şahbaz Olmak.....	367
-Şaka Götürmemek.....	368
-Şapa Oturmak.....	368
-Şehadet Şerbetini İçmek.....	369
-Şeytan Görsün Yüzünü.....	369
-Şeytana Uymak.....	370
-Şifa Niyetine.....	371
--Şifayı Kapmak.....	372
Şirazesinden Çıkmak.....	373

T

-Tabakhaneye B.. Yetiştirmek.....	373
-Tabana Kuvvet.....	374
-Tabanları Yağlamak.....	374
-Taburcu Etmek/Olmak.....	375
-Tadını Kaçırmak.....	375
-Talihi Yaver Gitmek.....	376
-Tanımazlıktan Gelmek.....	378
-Tası Tarağı Toplamak.....	379
-Taşa Yazmak.....	380

-Taşı Gedigine Koymak	381
-Tavşanın Suyunun Suyu.....	381
-Tedbir Almak	382
-Tekeden Süt Çıkarmak	383
-Temcit Pilavı Gibi Isıtıp Isıtıp Öne Sürmek.....	383
-Temiz Bir Dayak Yemek	383
-Temize Havale Etmek	384
-Tezada Düşmek	385
-Tongaya Düşmek/Basmak (Basmamak)	386
-Toprağı Bol Olsun.....	387
-Turnayı Gözünden Vurmak.....	388
-Tuttuğu Altın Olsun/Olmak	389
-Tuzlayayım Da Kokma	389
-Türk Gibi=Sözünün Eri.....	390
-Türk Gibi Güçlü	390
-Türk Kafası	392

U

-Uçan Kuşa Borcu Olmak.....	392
-Umut Vermek.....	393
-Ununu Elemek, Eleğini Asmak	394
-Utancından Yerin Dibine Girmek	394
-Uzun Etmek.....	395
-Uzun Hikâye	396

Ü

-Ümidi Boşa Çıkmak.....	397
-Üsküdar'da Sabah Oldu!	398
-Üzerine Tüy Dikmek.....	399

V

-Vatan Tutmak.....	400
-Vur Abalıya.....	401
-Vurgun Yemek.....	402
-Yabancılik Çekmek	403

Y

-Yağlı Kuyruk.....	404
-Yağma Hasan'ın Böreği.....	404
-Ya Huyundan Ya Suyundan.....	405
-Yalanı Çıkmak	405
-Yara Açmak	406
-Yarası Olmak	407
-Yarım Ağız Davet	408
-Yaşayan Ölü Olmak	408
-Yaş Tahtaya/Yere Basmamak	409
-Yaya Kaldın Tatar Ağası.....	409
-Ye Kürküm Ye!.....	410
-Yelkenleri Suya İndirmek	411
-Yem Dökmek/Koymak	412
-Yerine Koymak	413
-Yerine Saymak	413
-Yol Göstermek	414
-Yol İz Bilmek.....	415
-Yol Yordam/Erkân Bilmek	416
-Yorgan Gitti	417

Z

-Zamanı Dolmak.....	417
-Zıvanadan Çıkmak	418
-Zorla Davara Giden İt	420
-Zuladan Çıkmak	421
-Zül Saymak	422
-Zülfüyâre Dokunmak	423

Başka Ülkelerden Örnek Deyimler

-Banyo Suyuyla Birlikte Bebeği de Atmayın	424
-Bütün Sürüye Zarar Veren At	424
-Hurmayı Bütün Yutmak	425
-Kedi Köpek Yağmak.....	426

-On Koyun İçin Dokuz Çoban.....	426
-Şifa Niyetine/Gül Veren El	428
-Toprağı Isırmak.....	429
Kaynakça.....	431